

ผลของความร้อนต่อกำลังของคอนกรีต*

* งานโครงการนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ภาควิชาวิศวกรรมโยธา พ.ศ. 2536

นายณานัติ ร้อยศรี
นายประยงค์ ทิรติอุไร
นายพิเชษฐ์ คมสัน
นายสมชาย อารีย์สมบูรณ์
นักศึกษาชั้นปีที่ 4

ดร.ณรงค์ กุหลาบ
รองศาสตราจารย์
ภาควิชาวิศวกรรมโยธา
คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

บทคัดย่อ

โครงการนี้เป็นการศึกษาถึงผลของความร้อนที่มีต่อกำลังของคอนกรีต โดยศึกษาเฉพาะผลระยะสั้น คือหลังจากให้ความร้อนแก่ตัวอย่างแล้วจะปล่อยให้ตัวอย่างเย็นตัวลงเพียง 1 วัน จึงทำการทดสอบกำลัง

ในการศึกษาจะนำตัวอย่างทดสอบไปเผาให้ความร้อนในเตาเผาที่สามารถควบคุมอุณหภูมิได้ โดยเผาที่ระดับอุณหภูมิ 200, 300, 400, 500, 600, 700 และ 800 องศาเซลเซียส การให้ความร้อนจะแบ่งตัวอย่างออกเป็น 2 ชุด คือให้ความร้อนเป็นเวลา 1 ชั่วโมง และ 2 ชั่วโมง ทั้งนี้เพื่อจะทราบผลของเวลาในการให้ความร้อนต่อกำลังของคอนกรีตด้วย

เมื่อคอนกรีตได้รับความร้อนระดับสูงจะทำให้กำลังของคอนกรีตลดลง จากการศึกษาพบว่า การให้ความร้อนแก่ตัวอย่างทดสอบที่ระดับอุณหภูมิ 400-500 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 1 และ 2 ชั่วโมง จะทำให้กำลังของคอนกรีตลดลงครึ่งหนึ่ง

The effect of heat on concrete strength

T. Roisri

P. Kriratiurai

P. Komsan

S. Areesomboon

Senior Student

Dr. Narong Kularb

Associate Professor

Civil Engineering Department

Faculty of Engineering Khon Kaen University

Thailand

ABSTRACT

This study aims to study the effect of heat on concrete strength for short term period, i.e. the specimens were tested after 1 hour cooled down.

The test specimens were heated in the controlled temperature furnace for 200, 300, 400, 500, 600, 700 and 800 degree celcius. Two sets of specimens were heated, one for 1 hour and the other for 2 hours. This is for the purpose of study of the effect of time on concrete strength.

Concrete strength dramatically decreases under high temperture. From this experiment it was found that the concrete strength under 400-500 °C will be 50 percent strength reduction after subjected to heat for 1 hour and 2 hours.

บทนำ

ปัจจุบันอาคารใหญ่ๆ หรือที่อยู่อาศัยมักจะสร้างด้วยคอนกรีตเสริมเหล็ก ซึ่งจำเป็นจะต้องศึกษาคุณสมบัติทางด้านความแข็งแรงทนทาน อายุการใช้งานของคอนกรีตและเหล็กเสริม ถ้าคอนกรีตอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่รุนแรง เช่น คอนกรีตจะต้องสัมผัสกับซัลเฟตตลอดเวลาซึ่งอาจจะทำให้คอนกรีตผุกร่อนเร็วแต่เงื่อนไขข้างต้นเราก็สามารถป้องกันได้โดยการเลือกใช้ชนิดของปูนซีเมนต์ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมได้ แต่ในบางกรณีที่โครงสร้างคอนกรีตเสริมเหล็กจะต้องประสบกับอัคคีภัย ซึ่งในปัจจุบันมีอัตราการเกิดอัคคีภัยสูงขึ้น ในบางแห่งก็รุนแรงมาก แต่บางแห่งก็ไม่รุนแรงนัก โดยมากเราก็จำเป็นต้องรื้อถอนโครงสร้างนั้นเสีย เพราะไม่มีสิ่งยืนยันถึงความสามารถในการรับแรงอัดที่เหลืออยู่ของคอนกรีต บางแห่งก็ยังใช้โครงสร้างที่ถูกไฟไหม้ นั้นต่อไป ซึ่งอาจเป็นสาเหตุของการวิบัติของโครงสร้างภายหลังจากการใช้อาคารดังกล่าวต่อ ถ้าคอนกรีตนั้นสูญเสียกำลังรับแรงอัดไปมาก

ปัจจัยที่มีผลต่อกำลังคอนกรีต

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อกำลังของคอนกรีต ได้แก่

- วัสดุส่วนประกอบ เช่น ซีเมนต์ มวลรวม และน้ำที่ใช้ผสม
- อัตราส่วนของน้ำต่อปูนซีเมนต์
- การบ่มคอนกรีต
- สภาพการรับน้ำหนัก
- อุณหภูมิ

ขอบข่ายของการศึกษา

การศึกษานี้เพื่อต้องการทราบกำลังที่สูญเสียไปของคอนกรีตภายใต้อุณหภูมิที่เกิดขึ้น ขณะองค์อาคารคอนกรีตถูกความร้อน เช่น กรณีอาคารถูกไฟไหม้ ในทางปฏิบัติเราไม่สามารถบันทึกระดับอุณหภูมิที่เพิ่มขึ้นในอาคารตั้งแต่เริ่มไหม้ไฟจนถึงสิ้นสุดได้ ในการทดสอบจึงสมมุติเวลาและอุณหภูมิที่ไฟไหม้ต่างกันแล้วทดสอบความเปลี่ยนแปลงของกำลังคอนกรีตภายใต้ อุณหภูมิและเวลานั้น โดยเทียบกับกำลังของคอนกรีตในสภาพปกติ ซึ่งมีกำลังแรงอัดประลัย เท่ากับ 280 กิโลกรัม/ซม²-ที่อายุ 28 วัน

การทดสอบจะให้ความร้อนที่อุณหภูมิ 200, 300, 400, 500, 600, 700 และ 800 องศาเซลเซียส ซึ่งแบ่งเป็น 2 ชุดด้วยกัน

- ชุดที่ 1 จะใช้เวลาให้ความร้อนแก่ตัวอย่างเป็นเวลา 1 ชั่วโมง
- ชุดที่ 2 จะใช้เวลาให้ความร้อนแก่ตัวอย่างเป็นเวลา 2 ชั่วโมง

โดยใช้ตัวอย่างจำนวน 10 ตัวอย่างในแต่ละอุณหภูมิ แล้วทำการเปรียบเทียบกำลังรับแรงอัดของคอนกรีตที่ผ่านการให้ความร้อน กับตัวอย่างที่ทดสอบที่อุณหภูมิห้อง

กำลังของคอนกรีตหลังจากผ่านการให้ความร้อน

เมื่อได้ทำการทดสอบแล้วปรากฏผลดังแสดงในตารางที่ 1 สำหรับระยะเวลาให้ความร้อน 1 ชั่วโมง และตารางที่ 2 สำหรับระยะเวลาให้ความร้อน 2 ชั่วโมง

ตารางที่ 1

กำลังรับแรงอัดของตัวอย่างทดสอบที่ผ่านการให้ความร้อนเป็นเวลา 1 ชั่วโมง

Sample No.	Strength (ksc)	Heated Temp °C						
		Room Temp	200	300	400	500	600	700
Strength after cool down (ksc)								
1	311	291	228	206	163	106	102	49
2	317	264	243	187	113	95	76	74
3	328	264	221	181	106	85	96	42
4	278	245	229	191	138	112	70	44
5	285	254	248	181	121	78	107	67
6	331	254	234	207	118	93	83	52
7	284	244	259	149	162	104	120	57
8	298	257	212	192	133	125	106	59
9	289	257	244	183	106	120	74	63
10	289	249	245	169	178	131	72	-
mean	301	258	236	185	134	105	91	56

ตารางที่ 2

กำลังรับแรงอัดของตัวอย่างทดสอบที่ผ่านการให้ความร้อนเป็นเวลา 2 ชั่วโมง

Sample No.	Strength (ksc)		Heated Temp °C						
	Room Temp	200	300	400	500	600	700	800	
Strength after cool down (ksc)									
1	271	259	200	149	85	93	67	51	
2	266	252	207	169	88	89	63	39	
3	296	244	231	136	105	84	58	48	
4	300	274	233	120	136	85	75	46	
5	300	260	211	136	94	95	70	52	
6	271	255	236	111	102	89	88	54	
7	265	253	228	152	101	109	65	43	
8	284	274	233	175	115	101	75	-	
9	266	34	192	122	107	97	65	-	
10	290	273	226	174	116	104	52	-	
mean	281	263	220	144	105	94	68	48	

สรุปผลการทดสอบ

จากผลการทดสอบตัวอย่างที่ผ่านการให้ความร้อนที่ระดับอุณหภูมิ 200, 300, 400, 500, 600, 700 และ 800 องศาเซลเซียส สรุปได้ดังนี้

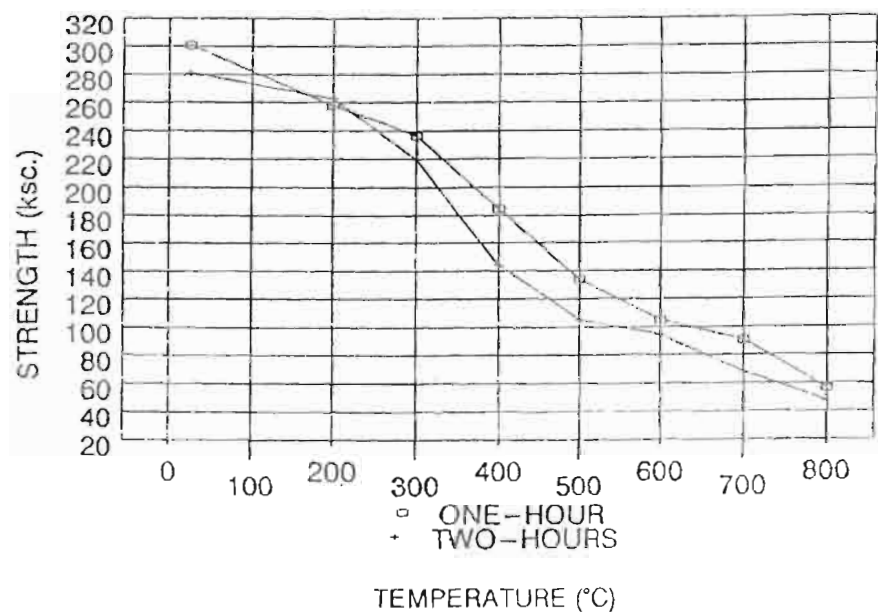
ระยะเวลาในการให้ความร้อน 1 ชั่วโมง

จากรูปที่ 1 ในช่วงอุณหภูมิ 200-300 องศาเซลเซียส กำลังของตัวอย่างทดสอบจะลดลงในอัตราที่ต่ำ ในช่วงอุณหภูมิ 300-600 องศาเซลเซียส กำลังของตัวอย่างทดสอบจะลดลงรวดเร็ว และในช่วงอุณหภูมิ 600-800 องศาเซลเซียส กำลังจะลดลงอย่างช้าๆ

การลดลงของกำลังของตัวอย่างทดสอบที่อุณหภูมิต่างๆ โดยเทียบกับกำลังของตัวอย่างทดสอบที่อุณหภูมิห้อง แสดงได้ดังต่อไปนี้

อุณหภูมิ °C	กำลังของคอนกรีตลดลงเหลือ %
200	85.7
300	78.6
400	61.4
500	44.5
600	34.8
700	30.1
800	16.7

จากกำลังรับแรงอัดที่ได้ในตารางที่ 1 และตารางที่ 2 สามารถแสดงความสัมพันธ์ระหว่างกำลังรับแรงอัดของตัวอย่างทดสอบที่ผ่านการให้ความร้อนและอุณหภูมิได้ ดังรูปที่ 1

รูปที่ 1 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างกำลังของตัวอย่างทดสอบที่ผ่านการให้ความร้อนและเวลา

ระยะเวลาในการให้ความร้อน 2 ชั่วโมง

การลดลงของกำลังของตัวอย่างการทดสอบคล้ายกับผลการทดสอบ ที่ให้ความร้อนเป็นเวลา 1 ชั่วโมง คือช่วงอุณหภูมิ 200-300 องศาเซลเซียส การลดลงของกำลังลดลงในอัตราที่ต่ำ ในช่วงอุณหภูมิ 300-600 องศาเซลเซียส การลดลงของกำลังเป็นไปค่อนข้างเร็ว ในช่วงอุณหภูมิ 600-800 องศาเซลเซียส การลดลงเป็นไปในอัตราที่ต่ำอีกครั้ง

การลดลงของกำลังของตัวอย่างทดสอบที่อุณหภูมิต่างๆ โดยเทียบกับกำลังของตัวอย่างทดสอบที่อุณหภูมิห้อง แสดงได้ดังต่อไปนี้

อุณหภูมิ °C	กำลังของคอนกรีตลดลงเหลือ %
200	93.5
300	78.2
400	51.4
500	37.3
600	33.6
700	24.1
800	17.0

สรุป

กล่าวโดยสรุปจะเห็นได้ว่า กำลังรับแรงอัดของคอนกรีตจะแปรผกผันกับอุณหภูมิและเวลาในการทดสอบ คือเมื่ออุณหภูมิสูงขึ้นจะทำให้กำลังของคอนกรีตลดลงและเวลาในการให้ความร้อนยิ่งนาน กำลังของคอนกรีตก็จะลดลงมากตามไปด้วย

ผลการทดสอบนี้จะสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ระดับหนึ่ง ในการคาดคะเนกำลังของโครงสร้างหรือองค์อาคารต่างๆ เช่นถ้าหากมีอาคารใดเคยได้รับความร้อนจากการเกิดเพลิงไหม้ และเราสามารถทราบระดับของอุณหภูมิและระยะเวลาขณะเกิดเพลิงไหม้ เราก็สามารถคาดคะเนกำลังรับน้ำหนักของโครงสร้างหรือองค์อาคารต่างๆ นั้นได้ หรืออย่างน้อยก็สามารถบอกได้ว่า กำลังของคอนกรีตจะลดลงมาก เมื่อได้รับความร้อนเป็นเวลานานๆ อย่างไรก็ตามในการทดลองนี้ได้กระทำในเวลาอันจำกัด ฉะนั้นการรอให้คอนกรีตเย็นตัวลง จึงใช้เวลาน้อย หากให้เวลาใน

การเย็นตัวของคอนกรีตมากขึ้น กำลังของคอนกรีตก็อาจจะเปลี่ยนแปลงไปจากที่แสดงผลในการทดลองนี้ก็ได้

บรรณานุกรม

1. ชยาทิติย์ วัฒนวิทย์กิจ, **"วัสดุก่อสร้าง"** ขอนแก่น : งานเอกสารและการพิมพ์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2528.
2. ชยาทิติย์ วัฒนวิทย์กิจ **"ปฏิบัติการวัสดุก่อสร้าง"** ขอนแก่น : งานเอกสารและการพิมพ์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2528.
3. Neville A.M. , **"Properties of Concrete"**, Pitman, 1977.
4. Robert E. Philleo, **"Concrete and Temperature"**, American Concrete Institute, Detroit, Michigan, USA, 1968.
5. George Earl Troxell, Harmer E. Davis, and Joe W. Killy, **"Composition and Properties of Concrete"**, 2nd- Edition, McGRAW-HILL, USA, 1968.